

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0350/2013

23.10.2013

VERSLAG

over de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie
(2012/2308(INI))

Commissie constitutionele zaken

Rapporteurs: Ashley Fox, Gerald Häfner

INHOUD

	Page
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	9
ADVIES VAN DE BEGROTINGSCOMMISSIE	14
ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN	19
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE.....	24

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie

(2012/2308(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 232 en 341 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Protocol nr. 6 bij de Verdragen, betreffende de plaats van de zetels van de instellingen, van bepaalde instanties, organen, organisaties en diensten van de Europese Unie,
- gezien de artikelen 10, 14 en 48 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de standpunten die het op dit gebied heeft ingenomen, met name in zijn aanbeveling van 21 juni 1958, zijn resolutie over de aanneming van het verslag-Zagari op 7 juli 1981, zijn aanbevelingen voor de intergouvernementele conferentie van 13 april 2000 en de bijbehorende resoluties: zijn resolutie van 8 juni 2011 over "Investeren in de toekomst: een nieuw meerjarig financieel kader (MFK) voor een concurrerend, duurzaam en integratiegericht Europa"¹, zijn besluit van 10 mei 2012 over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2010, afdeling I – Europees Parlement², zijn resolutie van 16 februari 2012 over de richtsnoeren voor de begrotingsprocedure 2013, afdeling I – Europees Parlement, afdeling II – Raad, afdeling IV – Hof van Justitie, afdeling V – Rekenkamer, afdeling VI – Europees Economisch en Sociaal Comité, afdeling VII – Comité van de Regio's, afdeling VIII – Europese Ombudsman, afdeling IX – Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, afdeling X – Europese Dienst voor extern optreden³, zijn resolutie van 29 maart 2012 over de raming van de ontvangsten en uitgaven van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2013⁴ en zijn resolutie van 4 juli 2012 over inzake het mandaat voor de dialoog over de ontwerpbegroting 2013⁵,
- gezien de schriftelijke vragen E-000181-2007, E-006174-2009, E-006258-2009, E-002934-2012, E-002935-2012, E-004134-2012 en E-004135-2012 aan de Commissie en de Raad,
- gezien de verslagen van de secretaris-generaal van september 2002 en augustus 2013 over de kosten van de handhaving van drie werklocaties,
- gezien het verslag van de gezamenlijke werkgroep van het Bureau en de Begrotingscommissie over de begroting van het Parlement voor 2012,

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2011)0266.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0155.

³ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0050.

⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0109.

⁵ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0289.

- gezien zijn activiteitenverslagen over 1993-1999, 1999-2004, 2004-2009 en 2009-2011,
  - gezien de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, met name in zaak 230/81⁶, zaak 345/95⁷ en de gevoegde zaken 237/11 en 238/11⁸,
  - gezien verzoekschrift 630/2006 van de Campagne voor één zetel, dat door ruim 1,2 miljoen EU-burgers werd gesteund,
  - gezien de stemming in de plenaire vergadering van 23 oktober 2012, waarbij een meerderheid (78 %) van zijn leden de lidstaten verzocht hun standpunt over de kwestie van Straatsburg als de officiële zetel van het Parlement te herzien,
  - gezien artikel 5, lid 3, de artikelen 29, 41, 48, 74 bis en 201 en artikel 202, lid 4, van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken en de adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie verzoekschriften (A7-0350/2013),
- A. overwegende dat in artikel 341 van het VWEU is bepaald dat de zetel van de instellingen van de Unie in onderlinge overeenstemming door de regeringen van de lidstaten wordt vastgesteld;
- B. overwegende dat de lidstaten dat hebben gedaan in Protocol nr. 6 bij de Verdragen, waarbij Brussel is aangewezen als zetel van de Commissie, de Raad – met dien verstande dat de zittingen in de maanden april, juni en oktober in Luxemburg worden gehouden –, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Luxemburg als zetel van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de Rekenkamer en de Europese Investeringsbank, Frankfurt als zetel van de Europese Centrale Bank en Den Haag als zetel van de Europese Politiedienst;
- C. overwegende dat het besluit van de lidstaten over deze zetels werd bereikt in het kader van een ruimer vergelijk, rekening houdend met de historische ontwikkeling van de Europese Unie en haar instellingen alsmede overwegingen van geografische spreiding;
- D. overwegende dat het Parlement een aparte en unieke rol vervult als de enige instelling die rechtstreeks verkozen wordt door en verantwoording aflegt aan de Europese burgers, en overwegende dat dit verslag zich voornamelijk zal richten op de zetel en de werkregelingen van het Parlement, aangezien zijn rol van alle EU-instellingen de meest ingrijpende veranderingen heeft ondergaan;
- E. overwegende dat Protocol nr. 6 bij de Verdragen bepaalt dat het Parlement zijn zetel heeft in Straatsburg, voor de twaalf periodes van de maandelijkse voltallige zittingen met inbegrip van de begrotingszitting, dat de bijkomende voltallige zittingen worden gehouden in Brussel, dat de commissies zetelen in Brussel en dat het secretariaat-generaal en zijn diensten in Luxemburg gevestigd blijven;

⁶ Zaak 230/81, Luxemburg/Parlement.

⁷ Zaak 345/95, Frankrijk/Parlement.

⁸ Zaak 237/11 en zaak 238/11, Frankrijk/Parlement.

- F. overwegende dat de artikelen 10 en 14 van het VEU bepalen dat de EU een representatieve democratie is, waarbij het Parlement fungeert als rechtstreekse vertegenwoordiger van de Europese burgers op het niveau van de Unie, en dat het Parlement medewetgever is op gelijke voet met de Raad;
- G. overwegende dat artikel 232 van het VWEU het Parlement toestaat zijn eigen reglement vast te stellen op basis waarvan het de duur van de plenaire vergaderingen kan bepalen in overeenstemming met de Verdragen en de rechtspraak van het Hof van Justitie;
- H. overwegende dat het Hof van Justitie heeft verklaard dat de plaats van de zetels geen belemmering mag vormen voor de goede werking van het Parlement; overwegende dat het Hof voorts heeft verklaard dat er weliswaar nadelen en kosten verbonden zijn aan het in stand houden van verschillende werklocaties, maar dat een wijziging van de zetel of de werklocaties slechts mogelijk is als de Verdragen worden gewijzigd, waarvoor de lidstaten hun goedkeuring moeten geven;
- I. overwegende dat het Parlement een ingrijpende transformatie heeft doorgemaakt, van een raadgevend orgaan met 78 gedetacheerde leden dat – vooral uit praktische overwegingen – gebruik maakte van de gebouwen van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa in Straatsburg, tot een volwaardig, rechtstreeks verkozen Parlement met thans 766 leden dat op gelijke voet met de Raad als medewetgever fungeert;
- J. overwegende dat zijn toegenomen wetgevingscapaciteit wordt geïllustreerd door de stijging van het aantal medebeslissingsprocedures (thans "gewone wetgevingsprocedures") van 165 in de periode 1993-1999 over 454 in de periode 2004-2009 tot nog meer tijdens de huidige zittingsperiode;
- K. overwegende dat de veranderende rol van het Parlement ook blijkt uit de stijging van het aantal interinstitutionele bijeenkomsten met 150 %, van ongeveer 16 000 in 2009 tot naar schatting 40 000 in 2013, en uit de voortdurende onderhandelingen en trialogen met de Commissie, de Raad en afzonderlijke lidstaten, die nu deel uitmaken van het wetgevingsproces en die hebben geleid tot een forse stijging van het aantal akkoorden in eerste lezing, van 28 % in de periode 1999-200 tot 72 % in de periode 2004-2009;
- L. overwegende dat de structuur van het vergaderrooster van het Parlement is vastgelegd tijdens de top van Edinburgh in 1992, waardoor die niet langer aansluit bij de extra bevoegdheden die het Parlement op grond van de Verdragen van Maastricht, Amsterdam, Nice en Lissabon heeft verworven;
- M. overwegende dat de Raad en de Europese Raad hun werkzaamheden al in Brussel hebben geconcentreerd: terwijl de vergaderingen van de Europese Raad vroeger in het land van het roterende voorzitterschap werden gehouden, vinden die nu uitsluitend in Brussel plaats;
- N. overwegende dat de geografische afstand tussen de officiële zetels van de medewetgevers (435 km) het Parlement niet alleen isoleert van de Raad en de Commissie, maar ook van andere actoren zoals ngo's, organisaties van het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigingen van de lidstaten, alsook van een van 's werelds grootste internationale persgemeenschappen;

- O. overwegende dat de extra jaarlijkse kosten die voortvloeien uit de geografische spreiding van het Parlement tussen 156 miljoen en 204 miljoen EUR⁹ zijn geraamd, wat neerkomt op ongeveer 10 % van de jaarlijkse begroting van het Parlement, en overwegende dat ook het effect op het milieu aanzienlijk is, met naar schatting tussen 11 000¹⁰ en 19 000 ton¹¹ CO₂-uitstoot als gevolg van de verplaatsingen tussen de drie werklocaties;
- P. overwegende dat de huidige werkregelingen van het Parlement ook extra kosten en reizen met zich meebrengen voor de andere EU-instellingen, met name de Commissie en de Raad, de vertegenwoordigingen van de EU-lidstaten, journalisten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;
- Q. overwegende dat 78 % van alle dienstreizen van statutair personeel van het Parlement (gemiddeld 3 172 per maand) een direct gevolg zijn van zijn geografische spreiding; overwegende dat de gebouwen van het Parlement in Straatsburg momenteel slechts 42 dagen per jaar gebruikt worden (en dus 89 % van de tijd ongebruikt blijven), maar dat ze wel het hele jaar door verwarmd, bemand en onderhouden moeten worden;
- R. overwegende dat de uit de geografische spreiding van het Parlement voortvloeiende kosten een belangrijke besparingspost kunnen vormen, met name in het licht van het huidige economische klimaat;
- S. overwegende dat het Parlement al in 1958 voorstelde om een vestigingsplaats in de buurt van de Raad en de Commissie te kiezen, en dat het ook nadien in tal van verslagen en verklaringen herhaaldelijk bleef aangeven dat het voorstander is van een praktischere en efficiëntere werkregelingen;
- T. overwegende dat de burgers van de EU, onder wie meer dan een miljoen die het verzoekschrift voor één zetel hebben gesteund, hun onvrede met de huidige regelingen kenbaar hebben gemaakt;
- U. overwegende dat regelingen in verband met de interne organisatorische autonomie van het Parlement bij uitstek een parlementaire aangelegenheid vormen;

---

⁹ Het verslag van de secretaris-generaal van het Europees Parlement van 2002 is de recentste beschikbare alomvattende kostenraming. De raming van 169 à 204 miljoen EUR per jaar is bevestigd in het verslag van de gezamenlijke werkgroep van het Bureau en de Begrotingscommissie van 2012 en is berekend door de raming van 148 miljoen EUR aan te vullen met de jaarlijkse afschrijvingskosten voor de gebouwen in Straatsburg, die 28,3 miljoen EUR bedragen en sinds de aankoop van die gebouwen moeten worden meegenomen in de berekeningen. In een antwoord van de secretaris-generaal van 30 augustus 2013 op de verzoeken in paragraaf 10 van de resolutie van het Europees Parlement van 6 februari 2013 over de richtsnoeren voor de begrotingsprocedure 2014 worden de extra kosten van de zetel in Straatsburg geraamd op 103 miljoen EUR, wat neerkomt op een totaal van 156 miljoen EUR als de in het verslag van de gezamenlijke werkgroep van 2012 vermelde afschrijvingskosten en ramingen voor ongebruikte ruimte worden meegerekend.

¹⁰ "De drie werklocaties van het Europees Parlement – Financiële, ecologische en regionale gevolgen van de geografische spreiding", nota van de secretaris-generaal van het Europees Parlement als antwoord op het verzoek in paragraaf 10 van de Resolutie van het Europees Parlement van 6 februari 2013 over de richtsnoeren voor de begrotingsprocedure 2014.

¹¹ "European Parliament two-seat operation: Environmental costs, transport & energy", verslag van Eco-Logica Ltd. in opdracht van de Verts/ALE-Fractie, november 2007.

- V. overwegende dat behalve de hier behandelde kwesties ook andere wezenlijke vraagstukken die rechtstreeks verband houden met de positie van het Parlement en zijn functie in de institutionele structuur van de Europese Unie, tot dusver niet afdoend zijn opgelost; overwegende dat het daarbij gaat om stemrecht kwesties, regelingen inzake een beveiligde zone, immuniteitskwesties, vraagstukken in verband met het statuut van de leden; overwegende dat deze kwesties hetzij via een algemene beslissingsbevoegdheid in het kader van de organisatorische autonomie van het Parlement, hetzij op zijn minst via een gewone wetgevingsprocedure met medebeslissing moeten worden behandeld;
1. is van mening dat het Parlement, als enige orgaan dat de Europese burgers rechtstreeks vertegenwoordigt, het prerogatief moet krijgen om zelf zijn werkregelingen te bepalen, met inbegrip van het recht om te beslissen waar en wanneer het zijn vergaderingen houdt;
  2. sluit zich aan bij het beginsel dat het Europees Parlement doeltreffender, kosteneffectiever en milieuvriendelijker zou zijn indien het slechts op één plaats gevestigd was; wijst erop dat de voortzetting van de maandelijkse verhuizing tussen Brussel en Straatsburg voor de meerderheid van de EU-burgers een negatieve symbolische kwestie is geworden, die schadelijk is voor de reputatie van de Europese Unie, met name terwijl de financiële crisis geleid heeft tot zware en pijnlijke besparingsmaatregelen in de lidstaten;
  3. vindt het volkomen rechtmatig dat het Parlement een debat op gang brengt over zijn recht om zelf zijn werkregelingen te bepalen, met inbegrip van de plaats en het tijdstip van zijn zittingen;
  4. verbindt zich er daarom toe een gewone verdragsherzieningsprocedure op grond van artikel 48 van het VEU in gang te zetten met het oog op een wijziging van artikel 341 van het VWEU en van Protocol nr. 6, opdat het Parlement zelf kan beslissen over de plaats van zijn zetel en zijn interne organisatie;
  5. besluit geen aanbevelingen te formuleren betreffende de zetels van de andere EU-instellingen;
  6. onderstreept dat de financiële en economische gevolgen van een wijziging van de zetel of de werklocatie van het Parlement moeten worden becijferd en dat een passend compromis moet worden gevonden zodat de huidige gebouwen van het Parlement verder kunnen worden gebruikt;
  7. erkent dat het Parlement voldoende tijd voor debat en reflectie moet uittrekken vooraleer het later eventueel een besluit over zijn werkregelingen neemt, en dat het belangrijk is in een ordelijke overgang te voorzien;
  8. vraagt dat de Rekenkamer of een soortgelijk onafhankelijk agentschap grondig analyseert hoeveel er op de EU-begroting zou kunnen worden bespaard als het Parlement Brussel als enige zetel had; verlangt dat in deze analyse begrotingsaspecten en extra kosten worden meegenomen, zoals besparingen dankzij minder tijdverlies en meer efficiëntie;
  9. verzoekt het Bureau om Eurobarometer of een soortgelijke professionele opiniepeiler opdracht te geven om tegen 1 januari 2014 een enquête uit te voeren naar de mening

van de Europese burgers over het vooruitzicht dat het Parlement zijn drie werklocaties zou behouden, met duidelijke vermelding van de financiële, milieu- en efficiëntiekosten van die regeling;

10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Raad, en de staatshoofden, regeringsleiders en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

1. Inleiding

De plaats van de zetels van de Europese instellingen is geen nieuwe kwestie. Sinds de oprichting van de huidige instellingen door de voorlopers in 1952 is de plaats van de zetels het onderwerp van een delicaat politiek compromis.

Dit verslag zal zich echter voornamelijk richten op de zetel van het Europees Parlement, gezien zijn onderscheidende en unieke rol als de enige instelling die direct gekozen wordt door en verantwoording aflegt aan de Europese burger. Ook is het Parlement de instelling die sinds zijn oprichting de meest ingrijpende veranderingen heeft ondergaan.

Gezien de toegenomen bevoegdheden en verantwoordelijkheden, met name bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, waarmee het Europees Parlement een volledig gelijkwaardige medewetgever van de Raad werd, heeft het Europees Parlement zijn werkstijl en methoden aanzienlijk veranderd. Door de inflexibele formulering in Protocol 6 zijn interne organisatievraagstukken, zoals de kalender van het Europees Parlement, wettelijk verbonden aan de zetel. De arresten van het Hof inzake wijzigingen in de kalender van het Europees Parlement voor 2012 laten zien dat het Europees Parlement binnen het huidige wettelijk kader tegen de grenzen van zijn bewegingsvrijheid oploopt.

De rapporteurs zijn daarom tot de conclusie gekomen dat het Parlement het recht moet hebben om zich op moderne en passende wijze te organiseren, teneinde zijn functies op grond van de Verdragen en de verwachtingen van de kiezer te kunnen uitoefenen. Daarom moet het Parlement een gewone herzieningsprocedure starten tot wijziging van artikel 341 en Protocol 6, teneinde het Europees Parlement het recht te geven om zelf te beslissen over aspecten in verband met de interne organisatie en de kalender, en dus ook over de plaats van de zetel.

2. Het huidige rechtskader voor de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie

Volgens artikel 341 van het VWEU worden de zetels van de instellingen "in onderlinge overeenstemming door de regeringen der lidstaten vastgesteld". De lidstaten hebben dit gedaan in Protocol 6, dat bij de Verdragen is gevoegd. Voor het Europees Parlement hebben ze Straatsburg als zetel en Brussel en Luxemburg als werkplaatsen vastgesteld. In 1997 heeft het Europees Hof van Justitie geoordeeld dat uit het recht van de lidstaten om de zetel vast te stellen, voortvloeit dat zij ook het aantal plenaire vergaderingen in Straatsburg kunnen bepalen (C-345/95).

De Verdragen bepalen echter ook, dat de EU een representatieve democratie is waarbij de burgers op het niveau van de Unie rechtstreeks worden vertegenwoordigd door het Europees Parlement (artikel 10). Het Europees Parlement oefent samen met de Raad de wetgevingstaak en de begrotingstaak van de Unie uit (artikel 14). Het stelt zijn eigen reglement van orde vast (artikel 232 van het VWEU) en bepaalt zelf de lengte van de plenaire zittingen. De bepalingen met betrekking tot de zetel en de kalender in Protocol 6 zijn de enige bepalingen in de Verdragen die de soevereiniteit van het Europees Parlement en de interne werking beperken en aldus indruisen tegen de algemene logica van de Verdragen.

In 1997 en in 2012 heeft het Europees Hof van Justitie in zijn arresten met betrekking tot het Europees Parlement opnieuw bevestigd dat de plaats van de zetels geen belemmering mag inhouden voor het goed functioneren van het Parlement. Het heeft toegegeven dat er nadelen en kosten zijn verbonden aan de pluraliteit van de zetels, "kosten die zwaarder worden tijdens een economische crisis" volgens advocaat-generaal Mengozzi. Het Hof heeft ook bevestigd dat een verdragswijziging, en dus instemming van de lidstaten, nodig is om de huidige situatie te verbeteren.

Het vraagstuk van de zetel is echter niet alleen een juridische kwestie, maar ook een kwestie van democratische legitimiteit en verantwoordelijkheid. Het wordt steeds moeilijker om de huidige regeling uit te leggen aan de Europese burger en om de democratische functie van het Europees Parlement volledig te kunnen vervullen.

3. De historische ontwikkeling van het Europees Parlement

Het Europees Parlement is sinds zijn oprichting geëvolueerd van een parlement met een zuiver adviserende rol tot een volwaardig parlement, dat sinds het Verdrag van Lissabon wordt erkend als volwaardig medewetgever naast de Raad.

Toen in 1952 de Gemeenschappelijke Vergadering van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal werd opgericht, de voorloper van het Europees Parlement, werd ze niet "Parlement" genoemd, had ze geen wetgevende bevoegdheden en werd ze niet rechtstreeks verkozen. Om praktische redenen vonden de vergaderingen plaats in de bestaande gebouwen van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa in Straatsburg; dit bleef zo tot in 1999, toen het Parlement zijn eigen gebouwen betrok, waar het nu nog steeds vergadert.

In het Verdrag van Rome werd aan de lidstaten formeel de bevoegdheid verleend om de plaats van de zetels van de instellingen vast te stellen. Tot 1992 konden de lidstaten alleen maar instemmen met "voorlopige werkplaatsen". Luxemburg, Straatsburg en Brussel werden als mogelijke zetels naar voren geschoven, hoewel het Europees Parlement van meet af aan (21 juni 1958) heeft aanbevolen dat het naast de Raad en de Commissie zou moeten zijn gevestigd.

Kort na de eerste rechtstreekse verkiezingen in 1979 besloot het Parlement om iets te doen aan de zetelkwestie en de plenaire vergaderingen alleen in Straatsburg te houden (daarvoor verdeeld over Luxemburg en Straatsburg) en de commissievergaderingen in Brussel.

Ondanks deze inspanningen en de bezwaren van het Parlement hebben de lidstaten tijdens de top van Edinburgh in 1992 overeenstemming bereikt over de locaties van de instellingen en de huidige status quo vastgesteld. Het besluit werd vervolgens tot het niveau van het primaire recht verheven en bij de Verdragen gevoegd, als Protocol 6 bij het Verdrag van Amsterdam in 1997.

In 1999 hebben 250 europarlementariërs (toen 40 %) een brief ondertekend waarin ze de regeling laken. Het jaar daarop werd een resolutie aangenomen met 401 stemmen voor, en slechts 77 stemmen tegen, om de Verdragen te wijzigen en het Europees Parlement het recht te geven met een absolute meerderheid te beslissen over de plaats van de zetel. De lidstaten hebben dit voorstel tijdens de volgende Intergouvernementele Conferentie naast zich neer gelegd.

Sindsdien hebben het Europees Parlement – in talrijke verslagen en verklaringen – en de 1,27 miljoen Europese burgers – die een petitie hebben ondertekend – herhaaldelijk gevraagd om de huidige situatie te veranderen, maar een reactie van de lidstaten blijft uit.

Intussen was de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon de laatste stap in de volledige gedaanteverwisseling van het Europees Parlement, dat is geëvolueerd van een instantie met een adviserende rol, samengesteld uit leden van de nationale parlementen, tot een rechtstreeks verkozen soeverein Parlement, dat wordt erkend als volwaardig medewetgever naast de Raad.

4. Het Europees Parlement moet zelfstandiger kunnen beslissen over zijn eigen werkmethoden, kalender en zetel

Naarmate het Parlement meer macht en verantwoordelijkheid kreeg, is de werkwijze vrij grondig veranderd, vooral sinds de vaststelling van de huidige kalender en zetelregeling in 1992.

Hoewel het aantal plenaire zittingen gestaag is gedaald sinds 1999, is de werklast in de commissies gestegen. Het aantal medebeslissingsprocedures (nu gewone wetgevingsprocedures) is gestegen van 165 gedurende de periode 1993-1999 naar 454 in de periode 2004-2009.

Het Parlement is ook groter geworden: van 78 gedetacheerde leden uit de nationale parlementen tot 754 rechtstreeks verkozen leden heden ten dage. De toename van het ambtenarenkorps in Brussel met 377 % tussen 1993 en 2013 (van 1 180 tot 5 635) weerspiegelt de uitgebreide wetgevende activiteit en verantwoordelijkheid. Deze stijging is veel hoger dan de toename van het aantal europarlementariërs met 48 % in dezelfde periode.

De veranderende rol van het Europees Parlement komt ook naar voren in de toename van interinstitutionele bijeenkomsten met 150 % (van 16 000 in 2009 tot naar schatting 40 000 in 2013). Voortdurende onderhandelingen en dialogen, zowel formele als informele, met de Commissie, de Raad en individuele lidstaten zijn nu een onderdeel van het gewone wetgevingsproces, en hebben geleid tot een sterke stijging in de hoeveelheid wetgeving die in eerste lezing wordt aangenomen: van 28 % tussen 1999 en 2004 naar 72 % tussen 2004 en 2009. Geografische nabijheid is nog crucialer nu het Parlement meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft op het gebied van de democratische controle van de andere EU-instellingen.

De structuur van de kalender van het Europees Parlement dateert van vóór de meeste veranderingen in de rol van het Parlement en voldoet door de nieuwe omstandigheden niet langer aan de behoeften van een modern parlement. Daarom moet ze worden herzien om doeltreffender, flexibeler en aantrekkelijker te zijn voor de europarlementariërs.

De tegenhangers van het Parlement, de Raad en de Europese Raad, hebben al maatregelen genomen door hun werk in Brussel te concentreren. De vergaderingen van de Europese Raad, die vroeger allemaal werden gehouden in het land van het roterend voorzitterschap, vinden nu uitsluitend in Brussel plaats. Dit is bijzonder belangrijk aangezien het aantal toppen sinds 2008 meer dan verdubbeld is.

De geografische afstand van 435 kilometer tussen de officiële zetels van de medewetgevende instanties is uniek in de wereld. Het Europees Parlement is hierdoor echter niet alleen geïsoleerd van de Commissie en de Raad, maar ook van andere belanghebbenden, ngo's, organisaties uit het maatschappelijk middenveld, vertegenwoordigingen van lidstaten en een van de grootste internationale groepen journalisten, die alle in Brussel zijn gevestigd.

5. Financiële, organisatorische, logistieke en milieugevolgen van de huidige regeling

Nu veel lidstaten bezuinigingsmaatregelen moeten doorvoeren, moet het Europees Parlement dienovereenkomstig handelen en mag het geen geld verspillen. Er kan veel worden bespaard op de huidige regeling waarin het Parlement verschillende zetels heeft.

De bijkomende kosten van de geografische spreiding van de werkplaatsen van het Europees Parlement worden behoedzaam geraamd tussen 169 en 204 miljoen EUR, ofwel 15 tot 20 % van de jaarlijkse begroting van het Parlement. Als het Parlement de geografische spreiding zou beperken, zou dit elke maand een besparing opleveren van de kostprijs van ongeveer 3 300 missies. Dit zou betekenen dat 78 % van alle missies van de ambtenaren van het Europees Parlement kunnen worden geschrapt.

Aangezien voor elke plenaire vergadering 5 000 europarlementariërs, medewerkers en ambtenaren moeten worden vervoerd en 8 grote vrachtwagens nodig zijn om de documenten te vervoeren, betekent de huidige regeling ook een onnodige organisatorische, logistieke en milieukostenpost – naar schatting is de extra CO₂-uitstoot ten minste 19 000 ton. Voor de grote meerderheid die van Brussel naar Straatsburg reist, neemt het reizen een hele werkdag in beslag, ofwel 5 % van de totale werkduur.

Voor europarlementariërs die vanuit hun kiesdistrict naar Straatsburg reizen, levert het lagere aantal vlieg- en treinverbindingen in vergelijking met Brussel extra kosten, stress en tijdverlies op. Er zijn minder hotelkamers in Straatsburg, wat betekent dat de prijzen tijdens de weken van de plenaire vergadering gemiddeld 2,3 keer zo hoog zijn.

De gebouwen van het Europees Parlement in Straatsburg worden momenteel 89 % van de tijd niet gebruikt (het gebruik is slechts 42 dagen per jaar), maar moeten wel het gehele jaar worden verwarmd, onderhouden en bemand. De huidige werkregeling betekent ook dat alle 754 europarlementariërs en 160 ambtenaren van de Commissie een kantoor in Brussel en een kantoor in Straatsburg hebben. Ongeveer 150 ambtenaren van het Europees Parlement hebben zelfs drie kantoren: een in Luxemburg, een in Brussel en een in Straatsburg.

6. Een stappenplan voor een verdragwijziging

Het huidige rechtskader voor de zetels van de EU-instellingen houdt organisatorische beperkingen in voor het Europees Parlement die een moderne en doeltreffende werkstructuur in de weg staan, belangrijke besparingen in deze tijden van bezuinigingen onmogelijk maken en die ertoe leiden dat het Parlement zijn rol als medewetgever niet ten volle en naar behoren uitoefenen. De kalender kan niet worden aangepast omdat de algemene structuur is vastgesteld in Protocol 6.

Aangezien het Europees Parlement geen armslag meer heeft om zijn interne werking en kalender binnen het huidige rechtskader te verbeteren, stellen de rapporteurs een gewone verdragsherzieningsprocedure voor op grond van artikel 48 van het VEU om artikel 341 en Protocol 6 te wijzigen teneinde het Parlement het recht te geven om zelf te beslissen over zijn interne organisatie, kalender en dus ook over de kwestie van de zetel.

Tijdens dit proces moet het Parlement voldoende tijd nemen om zich over alle mogelijke alternatieven te beraden, ze te bespreken en naar behoren te evalueren en vervolgens moet het besluit op een ordelijke manier worden uitgevoerd. Wat betreft de zetels van de andere EU-

instellingen bevelen de rapporteurs geen wijzigingen aan, hoewel zij zich bewust zijn van de context.

Wat het Parlement ook besluit als alternatief voor de huidige regeling, het moet rekening houden met de economische gevolgen van het Parlement op zijn verschillende werkplaatsen, de historische betekenis van de keuze van de zetel van het Europees Parlement, de historische overeenkomst tussen de lidstaten over de locatie van alle EU-instellingen, de standpunten van de plaatselijke bevolking van alle betrokken steden en de mening van de Europese burgers in het algemeen.

27.9.2013

ADVIES VAN DE BEGROTINGSCOMMISSIE

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie
(2012/2308(INI))

Rapporteur voor advies: Alexander Alvaro

SUGGESTIES

De Begrotingscommissie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien het feit dat het Parlement zich heeft uitgesproken voor een beëindiging van zijn verspreiding over drie werklocaties, bijvoorbeeld in zijn resoluties van 23 oktober 2012 over het standpunt van de Raad over het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2013 - alle afdelingen¹² en van 6 februari 2013 over de richtsnoeren voor de begrotingsprocedure 2014 - overige afdelingen¹³, en in zijn Besluit van 10 mei 2012 over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2010, afdeling I - Europees Parlement¹⁴,
- A. overwegende dat Protocol nr. 6 bij de Verdragen voorschrijft dat het Parlement zijn zetel heeft in Straatsburg, terwijl de commissies zetelen in Brussel en het secretariaat-generaal in Luxemburg blijft gevestigd;
- B. overwegende dat zowel de individuele commissies als de plenaire vergadering sinds het begin van de huidige zittingsperiode de administratie van het Parlement verschillende malen specifiek hebben verzocht om omvattende, gedetailleerde en betrouwbare ramingen voor te leggen van de aanvullende kosten die elk van de drie werklocaties met zich brengt;
- C. overwegende dat in de ramingen van het Parlement voor 2014 de algemene begroting op 1 783 976 098 EUR wordt geschat, en dat de kosten met betrekking tot de geografische spreiding worden geraamd tussen 169 miljoen en 204 miljoen EUR per jaar, en

---

¹² Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0359.

¹³ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0048.

¹⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0155.

overwegende dat dit werd bevestigd in het verslag uit 2012 van de gezamenlijke werkgroep van het Bureau en de Begrotingscommissie, waarin de raming van 148 miljoen EUR werd aangevuld met de jaarlijkse afschrijvingskosten voor de gebouwen in Straatsburg, die 28,3 miljoen EUR bedragen en sinds de aankoop van die gebouwen moeten worden meegenomen in de berekeningen; overwegende dat het Parlement niet beschikt over actuele cijfers over de kosten die gemaakt worden voor elke werklocatie, met uitzondering van een op 30 augustus 2013 gepubliceerde hypothetische studie betreffende de kosten van de samenvoeging van de werklocaties van het Parlement, uitgevoerd door de secretaris-generaal in antwoord op de verzoeken in paragraaf 10 van de resolutie van het Europees Parlement van 6 februari 2013 over de richtsnoeren voor de begrotingsprocedure 2014, waarin de bijkomende kosten van de zetel in Straatsburg worden geschat op 103 miljoen EUR, wat neerkomt op een totaal van 156 miljoen EUR, als dezelfde afschrijvingskosten en schattingen voor ongebruikte ruimte als in het verslag van de gezamenlijke werkgroep worden toegevoegd; overwegende dat de cijfers die zijn voorgelegd in het verslag van september 2002 van de secretaris-generaal aan het Bureau de meest recente ramingen van de totale kosten zijn en dat dit verslag werd bevestigd door het verslag van de gezamenlijke werkgroep van het Bureau en de Begrotingscommissie over de begroting van het Parlement voor 2012, wanneer de ramingen worden aangevuld met de jaarlijkse afschrijvingskosten voor de aankoop van gebouwen;

- D. overwegende dat in 2011 ambtenaren en andere personeelsleden 69 562 dagen hebben besteed aan reizen naar de vierdaagse plenaire vergaderperioden en geaccrediteerde parlementaire medewerkers 31 316 dagen, met een kostprijs van 16 652 490 EUR voor ambtenaren en andere personeelsleden en 5 944 724 EUR voor geaccrediteerde parlementaire medewerkers;
- E. overwegende dat de kosten van de personeelsleden van de andere EU-instellingen die de vergaderperioden bijwonen niet zijn opgenomen in deze berekeningen, die eveneens geen rekening houden met reizen door personeel van de fracties of bijkomende indirecte kosten voor personeelsleden, zoals een verlies aan arbeidstijd, de betaling van overuren en mogelijke verschillen met betrekking tot de reiskosten van de EP-leden (die in 2012 in totaal 72 103 309 EUR bedroegen);
- F. overwegende dat een antwoord dat de Commissie begrotingscontrole bij de voorbereiding van de kwijting van het EP voor 2011 heeft ontvangen geen ramingen bevat van de mogelijke besparingen, maar enkel een gedeeltelijke raming van de bijkomende kosten van de zetel in Straatsburg; overwegende dat veel begrotingslijnen die in eerdere en latere ramingen zijn opgenomen, niet in deze raming van 55 miljoen EUR zijn opgenomen, zoals de kosten van gegevensverwerking, uitrusting en roerende goederen, reiskosten van politieke fracties en eventuele mogelijke besparingen met betrekking tot de tijd die verloren gaat aan reizen (in totaal 68 miljoen EUR); overwegende dat deze raming voor verschillende begrotingslijnen lager uitvalt – in het totaal 25 miljoen EUR – dan eerdere en latere ramingen, zonder dat daarvoor een reden wordt gegeven;
- G. overwegende dat geen van deze ramingen de bijkomende kosten van de geografische verspreiding van het Parlement voor de overige EU-instellingen omvat, met name voor de Europese Commissie en de Raad, de vertegenwoordigingen van de EU-lidstaten, journalisten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld;

- H. overwegende dat de economische effecten van het Parlement op de stad Straatsburg en haar omgeving beperkt zijn in vergelijking met de effecten van de andere Europese organen die er permanent personeel hebben, aangezien het Parlement voor ongeveer 233 banen zorgt, in vergelijking met de bijna 3000 permanente medewerkers van de Raad van Europa en nog eens 4000 medewerkers van Eurocorps, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Arte en diplomaten, wat neerkomt op een winst van ongeveer 17 miljoen EUR voor de zetel van het EP in Straatsburg, tegenover ongeveer 400 miljoen EUR voor de overige organen¹⁵ die een regelmatige en permanente bijdrage leveren tot de plaatselijke economie;
- I. overwegende dat artikel 341 van het VWEU en Protocol nr. 6 bij de Verdragen voorschrijven dat de zetel van de instellingen van de Europese Unie bij eenparigheid van stemmen door de lidstaten wordt vastgesteld, dat het Parlement zijn zetel heeft te Straatsburg, voor de twaalf periodes van de maandelijkse voltallige zittingen met inbegrip van de begrotingszitting, dat de bijkomende voltallige zittingen worden gehouden te Brussel, dat de commissies zetelen te Brussel en dat het secretariaat-generaal en zijn diensten in Luxemburg gevestigd blijven;
- J. overwegende dat drie vierde van de leden van mening is dat het Parlement grote structurele besparingen moet doorvoeren en dat het daartoe de geografische verspreiding van zijn werklocaties zou kunnen herevalueren, door de kosten van Brussel, Luxemburg en Straatsburg in een transparant en geloofwaardig formaat uit te splitsen overeenkomstig de normen die van een grote overheidsinstelling verwacht mogen worden;
- K. overwegende dat de historische redenen voor de permanente vestiging in Straatsburg van Europese organen zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de Raad van Europa algemeen bekend zijn, en overwegende dat hoewel de Vergadering van de Raad van Europa/het Parlement aanvankelijk gemakshalve de grote vergaderzaal van die laatste instelling gebruikten, de keuze voor Brussel als zetel van de Europese Commissie en van de NAVO blijk geeft van de ambities van de EU om te werken aan een steeds nauwer verenigd, welvarend en veilig continent;
- L. overwegende dat het onderbrengen van de medewetgevers van de EU op één plek geen afbreuk doet aan de traditie van polycentrisme, die een integraal onderdeel van het Europese project vormt, maar wel aanzienlijke voordelen op het gebied van efficiëntie en transparantie zou opleveren voor de EU-burgers;
- M. overwegende dat het tijdens het Europees Jaar van de burger gepast is om te laten blijken dat de stem van de burgers niet alleen wordt gehoord, maar dat de vertegenwoordigers die zij rechtstreeks hebben verkozen ook in hun naam optreden om een einde te maken aan de maandelijkse verplaatsingen tussen de werklocaties van het Parlement;
- N. overwegende dat de EU-instellingen alles in het werk moeten stellen om de Europese politieke integratie te bevorderen en de afstand tussen hen en de burgers te verkleinen door dit groot structureel probleem aan te pakken en dat ze bijgevolg het begrip, de transparantie, de verantwoordingsplicht en de samenhang in Europa dienen te bevorderen

---

¹⁵ Economic impact of the presence of the European institutions in Strasbourg, CityConsult Médiascopie EDR Group, januari 2011.

door de besluitvormingsorganen van de EU te groeperen op één plek;

- O. overwegende dat de zetel van het nationaal parlement in veel lidstaten in de grondwet of in het recht is vastgesteld en dat het Europees Parlement medewetgever is naar Europees recht en uit hoofde van artikel 48 van het VEU kan verzoeken om wijzigingen van de Verdragen;
- P. overwegende dat 6 % van de EU-begroting bestemd is voor administratieve doeleinden en overwegende dat de Europese Unie, die over een relatief klein werkingsbudget beschikt voor 500 miljoen inwoners, een voorbeeld moet stellen in tijden van crisis door haar eigen begroting zo veel mogelijk te stroomlijnen zonder daarbij de goede werking van het Europees Parlement in het gedrang te brengen, rekening houdend met het feit dat de voordelen van één enkele zetel op het vlak van efficiëntie niet genegeerd kunnen worden;
  - 1. verzoekt de administratie een objectieve analyse uit te voeren van de kosten die door elke werklocatie worden gemaakt, met inbegrip van de zetel; benadrukt dat in deze analyse rekening moet worden gehouden met de structurele kosten van de lopende periode en met die van het komende meerjarig financieel kader (gebouwen, onderhoud en reparatie, veiligheid, verzekering, energie, vervoer, logistiek, enz.);
  - 2. verzoekt de desbetreffende diensten van het Parlement om een beoordeling te maken van de overeenkomst tussen de Luxemburgse staat en het Europees Parlement, met name inzake de bepalingen ten aanzien van het vereiste aantal in Luxemburg gevestigde personeelsleden, daarbij rekening houdend met de behoeften van het Parlement; is van mening dat deze beoordeling een analyse en vergelijkingen van de meest kostenefficiënte locatie voor de diensten van het Parlement dient in te houden, aangezien het voor het Parlement nuttig kan zijn om een aantal van deze diensten uit te besteden vanuit zijn belangrijkste locatie;
  - 3. is van mening dat hoewel de plaats van de zetels van de Europese instellingen vastgelegd is in de Verdragen, artikel 48 van het VEU voorziet in de mogelijkheid om voorstellen voor verdragswijzigingen in te dienen;
  - 4. herhaalt de oproep uit zijn resolutie van 23 oktober 2012 over het standpunt van de Raad over het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2013 aan het adres van de lidstaten om de kwestie van de zetel en de vergaderplaatsen van het Parlement bij de volgende herziening van het Verdrag te herzien door een wijziging van Protocol nr. 6.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	26.9.2013
Uitslag eindstemming	+: 18 -: 15 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Marta Andreasen, Zuzana Brzobohatá, Isabelle Durant, James Elles, Eider Gardiazábal Rubial, Ingeborg Gräßle, Jutta Haug, Monika Hohlmeier, Sidonia Elżbieta Jędrzejewska, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, George Lyon, Claudio Morganti, Jan Mulder, Andrej Plenković, Dominique Riquet, Oleg Valjalo, Jacek Włosowicz
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Alexander Alvaro, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Jürgen Klute, Peter Šťastný, Theodor Dumitru Stolojan, Catherine Trautmann
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Jean-Pierre Audy, Elisabeth Jeggle, Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Maurice Ponga, Sabine Verheyen

23.9.2013

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie
(2012/2308(INI))

Rapporteur voor advies: Giles Chichester

SUGGESTIES

De Commissie verzoekschriften verzoekt de ten principale bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien de bijeenkomst van de Europese Raad van Edinburgh van 11 en 12 december 1992,
- A. overwegende dat er zes verzoekschriften werden ingediend waarin werd gevraagd de plaats van werkzaamheid van het Europees Parlement tot één plaats te beperken; overwegende dat één van deze verzoekschriften (0630/2006) ondertekend is door meer dan één miljoen burgers van de EU;
- B. overwegende dat het Europees Parlement zich in crisistijd meer moet concentreren op administratieve bezuinigingen en zich daarbij moet laten leiden door solidariteit met de burgers van de Europese Unie;
- C. overwegende dat de pogingen die de Commissie verzoekschriften sinds 2006 onderneemt om deze kwestie op parlementair niveau te bespreken nog niet succesvol zijn geweest, ondanks de ruime belangstelling voor deze kwestie bij Europese burgers en EP-leden; overwegende dat het gebrek aan een open debat in strijd is met de waarden die het Europees Parlement moet uitdragen;
- D. overwegende dat de leden van het Europees Parlement de administratie van het Parlement herhaaldelijk gevraagd hebben om opdracht te geven voor een Eurobarometer-enquête waarin de Europese burger gevraagd wordt naar zijn mening over het feit dat het Parlement meerdere vestigingsplaatsen heeft;
- 1. is ingenomen met het besluit van de Commissie constitutionele zaken om een verslag op te stellen over de plaats van de zetels van de instellingen van de Europese Unie; sluit zich

aan bij het beginsel dat het Europees Parlement doeltreffender, kosteneffectiever en milieuvriendelijker zou zijn indien het slechts op één plaats gevestigd zou zijn; wijst erop dat de voortzetting van de maandelijkse migratie tussen Brussel en Straatsburg een negatieve symbolische kwestie is geworden voor de meerderheid van de EU-burgers, wat schadelijk is voor de reputatie van de Europese Unie, met name terwijl de financiële crisis geleid heeft tot ernstige en pijnlijke besparingsmaatregelen in de lidstaten;

2. wijst er verder op dat bijkomende besparingen mogelijk zijn in de begroting van het Europees Parlement door het aantal vergaderingen van commissies, fracties en delegaties die plaatsvinden buiten de officiële werkplaatsen van het Europees Parlement te verminderen;
3. verzoekt de administratie om een diepgravende analyse te maken van de potentiële begrotingsbesparingen indien het Parlement slechts één werklocatie had, te weten in Brussel; vraagt om in deze analyse te kijken naar de begrotingsaspecten en de bijkomende kosten, zoals de besparingen die gerealiseerd zouden kunnen worden als er geen arbeidstijd meer verloren gaat en het werk efficiënter wordt;
4. respecteert de historische redenen voor de plenaire vergaderingen in Straatsburg alsook de verdragsbepalingen die het systeem met drie werkplaatsen vereisen; staat er echter op dat de huidige regeling niet tot in de eeuwigheid kan worden voortgezet en niet duurzaam is, en dat het Parlement in staat moet zijn een debat te houden over zijn toekomst en zijn voorkeur hierover kenbaar te maken, in overeenstemming met democratische beginselen;
5. verzoekt de desbetreffende diensten van het Europees Parlement om een analyse te maken van de overeenkomst tussen de Luxemburgse staat en het Europees Parlement inzake het vereiste aantal in Luxemburg gevestigde personeelsleden, daarbij rekening houdend met een wijziging van de behoeften van het Parlement; deze analyse dient gepaard te gaan met voorstellen over de manier waarop de overeenkomst kan worden heronderhandeld, zonder afbreuk te doen aan de wettelijke bepalingen;
6. verzoekt de administratie van het Parlement om Eurobarometer of een soortgelijke professionele opiniepeiler opdracht te geven om tegen 1 januari 2014 een enquête uit te voeren naar de mening van de Europese burgers over het feit dat het Parlement meerdere vestigingsplaatsen heeft en daarbij specifiek te verwijzen naar de financiële, ecologische en efficiëntiekosten;
7. verzoekt het Parlement te debatteren en zijn mening te geven over de voortzetting van de huidige regeling; beveelt het Parlement aan om, indien een passende meerderheid van stemmen wordt opgetekend, op grond van artikel 48 van het Verdrag betreffende de Europese Unie een verdragsherzieningsprocedure op te starten.

TOELICHTING

Historische en juridische achtergrond

De regeringsleiders van de lidstaten hebben tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad van december 1992 in Edinburgh een beslissing genomen over de plaats van de zetels van de EU-instellingen. Met betrekking tot het Europees Parlement werd het volgende besloten:

"Het Europees Parlement heeft zijn zetel te Straatsburg, voor de twaalf perioden van de maandelijkse voltallige zittingen met inbegrip van de begrotingszitting. De bijkomende voltallige zittingen worden gehouden te Brussel. De commissies van het Europees Parlement zetelen te Brussel. Het secretariaat-generaal van het Europees Parlement en zijn diensten blijven in Luxemburg gevestigd."

De lidstaten hebben het besluit van Edinburgh vastgelegd in protocol nr. 6 bij het Verdrag van Amsterdam uit 1997.

Met de jaren heeft het Europees Parlement aanzienlijk meer bevoegdheden verworven, met name sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in 2009. Net zoals de meeste parlementen beschikt het in veel opzichten over de bevoegdheid zelf te besluiten over de eigen werkregelingen. Het besluit van Edinburgh en protocol nr. 6 beperken echter zijn bevoegdheid om te besluiten over de plaats en het tijdstip van zijn vergaderingen.

Voor het wijzigen van de officiële zetel van het Parlement en het toekennen van de volledige bevoegdheid om te bepalen waar en wanneer zijn vergaderingen plaatsvinden, is een verdragswijziging nodig. Dit kan enkel gebeuren met algemene instemming van alle EU-lidstaten. Dit werd bevestigd in een recent arrest van het Europees Hof van Justitie, dat handelde over een afzonderlijke maar gerelateerde kwestie (zaak C-237-11).

Leden van het Europees Parlement mogen besluiten hun nieuwe bevoegdheden te gebruiken krachtens artikel 48 van het Verdrag betreffende de Europese Unie om formeel verdragswijzigingen voor te stellen indien de lidstaten geen stappen nemen in deze richting.

Door de commissie ontvangen verzoekschriften

De Commissie verzoekschriften (PETI) heeft de afgelopen jaren 7 verzoekschriften ontvangen over de kwestie van de zetel van het EP. In zes van de zeven gevallen werd het idee van één zetel voor de EU-instellingen verdedigd.

Eén van deze verzoekschriften is ondertekend door een groot aantal burgers en verdient bijzondere aandacht:

In 2006 lanceerde Cecilia Malmström (destijds een Zweeds liberaal EP-lid en nu EU-Commissaris voor Binnenlandse zaken) een online verzoekschrift (nr. 630/2006) waarin werd opgeroepen tot de vestiging van één zetel voor het Europees Parlement te Brussel.

In het kader van deze campagne werden tot dusver 1,3 miljoen handtekeningen van Europese burgers verzameld. Dit is meer dan het momenteel vereiste aantal voor een formeel Europees burgerinitiatief.

In februari 2008 werd deze kwestie, in aanwezigheid van veel indieners van verzoekschriften, behandeld in de commissie PETI. Er werd vervolgens een brief gestuurd naar de Voorzitter van het Parlement ter behandeling door het Bureau, als parlementair orgaan verantwoordelijk voor kwesties met betrekking tot de werking van de instelling. Een mondelinge vraag en ontwerp-resolutie werden ingediend voor mei 2008, maar de Conferentie van voorzitters weigerde toestemming te verlenen, en in plaats hiervan werd de Voorzitter van het Europees Parlement verzocht de lidstaten aan te schrijven.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	17.9.2013
Uitslag eindstemming	+ : 16 - : 7 0 : 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Marta Andreasen, Margrete Auken, Heinz K. Becker, Victor Boștinaru, Philippe Boulland, Michael Cashman, Giles Chichester, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Carlos José Iturgaiz Angulo, Peter Jahr, Lena Kolarska-Bobińska, Miguel Angel Martínez Martínez, Erminia Mazzoni, Edward McMillan-Scott, Jaroslav Paška, Nicole Sinclair, Jarosław Leszek Wałęsa, Angelika Werthmann, Tatjana Ždanoka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Pablo Arias Echeverría, Birgit Collin-Langen, Vicente Miguel Garcés Ramón, Norica Nicolai, Ioannis A. Tsoukalas, Axel Voss
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Francisco José Millán Mon

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	14.10.2013
Uitslag eindstemming	+ : 22 - : 4 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Alfredo Antoniozzi, Andrew Henry William Brons, Zdravka Bušić, Carlo Casini, Andrew Duff, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Zita Gurmai, Gerald Häfner, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, Morten Messerschmidt, Sandra Petrović Jakovina, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Søren Bo Søndergaard, Rafał Trzaskowski, Luis Yáñez-Barnuevo García
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Elmar Brok, David Campbell Bannerman, Dimitrios Droutsas, Isabelle Durant, Marietta Giannakou, Andrej Plenković
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Edward McMillan-Scott, Elisabeth Morin-Chartier, Catherine Trautmann